

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ΙΣΤ'

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 - Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστ. ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι - Γραφεῖον Διεθ. : Ἐπὶ τῆς Λεωφ. Πανεπιστημίου 39.

25 Σεπτεμβρίου 1883

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΛΟΧΑΓΟΥ

[Μυστήριον Ἀλεξάνδρου Πούσκιν.]

Συνέχεια ἰδί σελ. 598.

Β'

Ὁ ὁδηγός.

Αἱ σκέψεις μου καθ' ὁδὸν δὲν ἦσαν πολὺ εὐχάριστοι. Ἀναλόγως τῆς ἀξίας, τὴν ὁποίαν εἶχον κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τὰ χρήματα, τὸ ποσόν, ὅπερ ἔχασα δὲν ἦτο ὅλως ἀσήμαντον. Καὶ ἄκων δὲ ἀνεγνώριζον, ὅτι ἡ διαγωγὴ μου ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τοῦ Σιμβίρσκ ἦτο ἀνοητοτάτη καὶ κατενόουν, ὅτι ἐφάνην πολὺ ἄδικος πρὸς τὸν Σαβέλιτς. Πάντα ταῦτα μὲ ἐβασάνιζον. Ὁ γέρον ἐκάθητο ἐμπρός, τῆσιν βαθυτάτην αἰγὴν, ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐκδηλών διὰ ξηροῦ βηχὸς τὴν δυσθυμίαν του. Ἀπεφάσισα ἀδιστακτικῶς νὰ συμφιλιωθῶ μετ' αὐτοῦ· ἀλλὰ δὲν εἴξευρον πῶς ν' ἀρχίσω: «Ἐλα, Σαβέλιτς, ἅς ἀγαπήσωμεν. Ἀναγνωρίζω καὶ ἐγὼ τὸ σφάλμα μου. Ἐκαμα χθὲς πολλὰς ἀνοησίας καὶ σὲ προσέβαλα χωρὶς λόγον. Σοὶ ὑπόσχομαι νὰ ἤμαι φρονιμώτερος εἰς τὸ ἐξῆς καὶ νὰ κόμω πλέον ὅλας σου τὰς συμβουλὰς. Ἐλα, μὴ θυμῶνῃς, ἅς ἀγαπήσωμεν.

— Ἄ! πατέρα μου, Πιότρ Ἀνδρέιτς, μοὶ ἀπεκρίθη βαθέως στενάχας, εἶμαι δυσχεροσθημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν μου, ἐγὼ ἔχω ὅλα τὰ ἄδικα. Πῶς τὸ ἔπαθα καὶ σὲ ἄφησα μονάχον εἰς τὸ ξενοδοχεῖον; Ἀλλὰ τί νὰ κάμω; ὁ διάβολος ἔβαλε τὴν οὐρανὸν του εἰς αὐτό. Μοῦ κατέβη νὰ ὑπάγω νὰ ἰδῶ τὴν γυναῖκα τοῦ παπα, τὴν κουμπάρα μου, καὶ καθὼς λέγει ὁ λόγος ἄφησα τὸ σπίτι κ' ἔπεσα ἔς τὴ φυλακὴν. Τί ἁμαρτίας! Πῶς νὰ παρουσιασθῶ εἰς τάφεντικά μου; Τί θὰ εἰποῦν, ὅταν μάθουν πῶς τὸ παιδί των ἔγινε μέθυσος καὶ χαρτοφόρος!»

Ἰνα παρηγορήσω τὸν δυστυχῆ Σαβέλιτς, τῷ ἔδωκα τὸν λόγον μου, ὅτι εἰς τὸ μέλλον δὲν θὰ ἐξοδεύσω οὐδὲ ἐν καπίκιον χωρὶς τὴν συγκατάθεσίν του. Βαθμηδὸν κατηνύασθη, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ μουρμουρίζῃ, σείων τὴν κεφαλὴν.

«Ἐκατὸν ρούβλια! ἓνας λόγος εἶναι».

Ἐπλησίαζον νὰ φθάσω εἰς τὸν τόπον, ὅπου

μετέβαινον. Πέριξ ἐμοῦ ἐξεταίνετο ἀγρία καὶ ἄξενος ἔρημος διακοπτομένη ὑπὸ λοφίσκων καὶ βαθυτάτων χαρδῶν. Τὰ πάντα ἦσαν χιονοσκεπῆ, ὁ ἥλιος ἔδυεν. Ἡ κιβίτικα μου ἠκολούθει τὴν στενωπὸν, ἡ μᾶλλον τὰ ἔχνη τῶν ἐλκῆθρων τῶν χωρικῶν. Αἰφνης ὁ ἠνίοχός μου ἔρριψε περὶ αὐτὸν τὰ βλέμματα, καὶ στραφείς πρὸς με: «Ἄφεντικὸ, εἶπεν ἀποκαλυπτόμενος, μὲ προστάξεις νὰ γυρίσω πίσω;

— Καὶ διατί;

— Ὁ καιρὸς εἶναι ἀκατάστατος, ἐσηκώθη τῶρα ἓνας ἀέρας ὄχι πολὺ δυνατός. Βλέπεις πῶς ἀνακυλᾷ τὸ ἀποπανιὸ χιόνι;

— Ἀ! καὶ τί μὲ τοῦτο;

— Δὲν τηρᾷς καὶ ἐκεῖ κάτω;

Ὁ ἠνίοχος ἐδείκνυε διὰ τῆς μᾶστιγός του πρὸς ἀνατολάς.

«Βλέπω τὴν ἀσπρὴν στέππην καὶ τὸν αἰθριὸν οὐρανὸν καὶ τίποτε ἄλλο.

— Ἐκεῖ, ἐκεῖ, τήραζε. . . ἐκεῖνο τὸ συννεφάκι. . .»

Εἶδον πραγματικῶς εἰς τὸ πέρασ τοῦ ὀρίζοντος νεφύδιον λευκόν, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ὑπέλαβον ὡς ἀπομεμακρυσμένον λόφον. Ὁ ἠνίοχός μου μοὶ ἐξήγησεν, ὅτι τὸ νεφύδιον ἐκεῖνο προεμήνυε *μουραράνι*.

Εἶχον ἀκούσει νὰ γίνεταί λόγος περὶ τῶν χιονοστρόβιλων τῶν μερῶν αὐτῶν, καὶ εἴξευρον ὅτι ἐνίοτε καταθάπτουσιν ὀλοκλήρους ὁδοπορικὰς συνοδίας. Ὁ Σαβέλιτς ἀπὸ συμφώνου μετὰ τοῦ ἠνίοχου μὲ συνεβούλευσε νὰ ἐπιστρέψωμεν. Ἄλλ' ὁ ἄνεμος δὲν μοὶ ἐφάνη ἀρκετὰ σφοδρὸς· ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐφθάναμεν ἐγκαίρως εἰς τὸν προσεχῆ σταθμὸν· ὅθεν διέταξα νὰ διπλασιασθῇ ἡ ταχύτης.

Ὁ ἠνίοχος ἐμάστισε τοὺς ἵππους, οὔτινες ἔτρεξαν καλπάζοντες, ἀλλ' ἀδιαλείπτως ἐκύτταζε πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος. Ὁ ἄνεμος βαθμηδὸν ἐγίνετο σφοδρότερος. Τὸ νεφύδιον ἐκεῖνο ἐγένετο μετὰ μικρὸν μέγα λευκὸν νέφος, ὅπερ βραδῶς ἀνυψούμενον ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐμεγεθύνετο, ἐξηπλοῦτο, μέχρις οὗ κατεκάλυψεν ὅλον τὸν οὐρανόν. Λεπτὴ χιὼν ἤρχιζε νὰ πίπτῃ, ἣν ταχέως ἐπηκολούθησαν πυκναὶ καὶ ἀφθονοὶ νιφάδες· ὁ ἄνεμος ἤρχιζε νὰ συρίζῃ, νὰ μουκάται. Ἦτο χρονοστρόβιλος. Ἐν ἀκαρεῖ ὁ

ζοφερὸς οὐρανὸς ἀπετέλεσεν ἐν μετὰ τῆς χιόνος, ἣν ὁ ἄνεμος ἀνύψου· οὐδὲν ἄλλο ἐφαίνετο. «Δυστυχία μας, αὐθέντα! ἀνέκραζεν ὁ ἡνίοχος· εἶναι μπουράνι».

Προέκυψα τῆς κιβίτικας. Παντοῦ σκότος καὶ στρόβιλοι χιόνος· ὁ ἄνεμος ἔπνεε μετὰ τωσάτης ἀγρίας ὀρυθῆς, ὥστε ἐφαίνετο ὡς ἔμψυχον ὄν. Ἡ χιών ἐπεσπαρῆτο ἐφ' ἡμῶν καὶ μᾶς κατεκάλυπτεν, οἱ ἵπποι ἐβάδιζον βραδέως καὶ μετ' ὀλίγον ἐστάθησαν. «Διατί δὲν προχωρεῖς; εἶπον τῷ ἡνιόχῳ ἀνυπομονῶν.

— Ἀλλὰ ποῦ νὰ προχωρήσω; ἀπεκρίθη κατελθὼν τοῦ ἐλκῆθρου. Μόνος ὁ Θεὸς εἰξεύρει ποῦ εὐρισκόμεθα. Δρόμος δὲν φαίνεται, ὅλα εἶναι κατασκοτεινά».

Ἡρξισα νὰ τὸν ἐπιπλήττω, ἀλλ' ὁ Σαβέλνιτς ἀνέλαβε τὴν υπεράσπισίν του. «Διατί νὰ μὴ τὸν ἀκούσης; μοι εἶπεν ὀργίλως. Θὰ ἐγύριζες εἰς τὸν σταθμὸν· θὰ ἔπινες τώρα τὸ τσάι σου· θὰ ἐκοιμάσσο ἕως τὸ πρωί, ἢ θύελλα θὰ κατέπαυε καὶ θὰ ἀνεχωροῦμεν. Καὶ πρὸς τί τὴν βία; ἂν πηγαίναμε νὰ πάρωμε νύμφη, κἄπως τότε θὰ ἦτο ὑποφερτόν».

Ὁ Σαβέλνιτς εἶχε δίκαιον. Ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; Ἡ χιών ἐξηκολούθει πίπτουσα, μέγας δὲ σωρὸς ἐσχηματίσθη περὶ τὴν κιβίτικαν. Οἱ ἵπποι ἴσταντο ἀκίνητοι μὲ τὴν κεφαλὴν ἐσκυμμένην, ὑποφρίττοντες ἔστιν ὅτε, ὁ ἡνίοχος ἐβάδιζε περὶ αὐτοὺς, διευθετῶν τὰ φάλαρα των, ὡς ἄνθρωπος μὴ ἔχων ἄλλο τι νὰ κάμη. Ὁ Σαβέλνιτς ἐμεμφιμοίρει. Παρετήρουν κύκλω ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ διακρίνω σημεῖόν τι κατοικίας ἢ ὁδοῦ· ἀλλὰ μόνην τὴν συγκεχυμένην περιστροφὴν τοῦ χιονοστρόβιλου ἠδυνάμην νὰ ἰδῶ. Αἶφνης μοὶ ἐφάνη, ὅτι διέκρινα μέλαν τι σημεῖον. «Αἶ! ἀμαξᾶ, ἐφώναξα, τί μαῦρον πρᾶγμα εἶναι ἐκεῖ πέραν;» Ὁ ἡνίοχος παρετήρησε μετὰ προσοχῆς τὸ ὑποδειχθὲν σημεῖον. «Ὁ Θεὸς εἰξεύρει, αὐθέντα, μοὶ ἀπεκρίθη ἀναβᾶς πάλιν εἰς τὴν ἔδραν του. Ἐλκῆθρον δὲν εἶναι, οὔτε δένδρον, καὶ μοῦ φαίνεται σὰν νὰ κινῆται. Ἡ λύκος θὰ ἦναι ἢ ἄνθρωπος».

Τὸν διέταξα νὰ διευθυνθῇ πρὸς τὸ ἄγνωστον ἐκεῖνο ἀντικείμενον, ὅπερ ἐπίσης ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς. Ἐντὸς δύο λεπτῶν ἐφθάσαμεν ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς καὶ ἀνεγνώρισα, ὅτι ἦτο ἄνθρωπος. «Ἐ σύ, καλέ μου ἄνθρωπε, τῷ ἔκραζεν ὁ ἡνίοχος, δὲν μᾶς λές μήπως εἰξεύρεις τὸν δρόμον;

— Ὁ δρόμος εἶναι ἐδῶ, ἀπεκρίθη ὁ διαβάτης. Ἐγὼ πατῶ εἰς στερεὸν μέρος. Ἀλλὰ τί διάβολο ἤμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ αὐτό;

— Ἀκουσε, καλέ μου χωρικέ, τῷ εἶπον, μήπως γνωρίζεις αὐτὸν τὸν τόπον; Ἠμπορεῖς νὰ μᾶς ὀδηγήσῃς εἰς κανὲν κατὰλυμα διὰ νὰ περάσωμεν τὴν νύκτα;

— Αὐτὸν τὸν τόπον ἂν τὸν γνωρίζω; Δόξα

τῷ Θεῷ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ διαβάτης, καὶ πεζὸς τὸν ἔχω γυρισμένον καὶ μὲ ἀμαξάν, ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη. Ἀλλὰ δὲν βλέπεις τί καιρὸς κάμνει; Ἀμέσως χάνει κανεὶς τὸν δρόμον. Καλλίτερα εἶναι νὰ σταθῶμεν ἐδῶ καὶ νὰ περιμείνωμεν. Ἴσως τὸ κακὸ πάσῃ καὶ σὰν ξαστερώσῃ ὁ οὐρανὸς θὰ ἠμπορέσωμεν νὰ εὐρωμεν τὸν δρόμον μὲ τὴν ἀστροφεγγιά».

Ἡ ἀπάθειά του μὲ ἐνεθάρρυνεν. Εἶχον ἤδη ἀποφασίσει ν'ἀφῆθῶ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ διανυκτερεύσω ἐν τῇ στέππῃ, ὅτε αἶφνης ὁ διαβάτης ἐκάθησε πλησίον τοῦ ἡνιόχου: «Χάρις τῷ Θεῷ, εἶπε πρὸς αὐτόν, κἄπου ἐδῶ πλησίον εἶναι κατοικία. Στρέψε δεξιὰ καὶ τράβα.

— Γιατί νὰ ὑπάγω δεξιὰ; ἀπεκρίθη ὁ ἡνίοχος μοι μετὰ δυσαρρεσκείας. Ποῦ εἶδες δρόμον; Καλὰ τὸ λέγουν ὅμως, ξένα ἄλογα, ξένα φάλαρα, κτύπα ἀλύπητα».

Μοὶ ἐφάνη, ὅτι ὁ ἡνίοχος εἶχε δίκαιον. «Πράγματι, εἶπον πρὸς τὸν νεοελθόντα ἀπὸ τοῦ συμπεραίνεις πῶς ἐδῶ πλησίον ὑπάρχει κατοικία;

— Ὁ ἄνεμος ἐφύσησεν ἀπ' ἐκεῖ, ἀπεκρίθη, καὶ ἤσθάνθη μωροδιὰ καπνοῦ· ἀπόδειξις, πῶς ἐδῶ πλησίον ὑπάρχει κἄποια κατοικία».

Κατεπλάγην ἐκ τῆς ὀξυνοίας καὶ τῆς λεπτότητος τῆς ὀσφρήσεως αὐτοῦ. Διέταξα τὸν ἡνίοχον νὰ διευθυνθῇ ὅπου ὁ ἄλλος ἤθελεν· οἱ ἵπποι ἐβάδιζον μετὰ κόπου ἐν τῇ βαθειᾷ χιόνι. Ἡ κιβίτικα προσχώρει βραδέως, ὅτε μὲν ὑψομένη ἐπὶ σωροῦ χιόνος, ὅτε δὲ καταπίπτουσα εἰς βόθρον καὶ ταλαντευομένη ἐκατέρωθεν. Ἡ κίνησις ὁμοιάζε πρὸς τὰς κινήσεις ἐμβου κλυδωνιζομένης. Ὁ δὲ Σαβέλνιτς ἐγόγγυζεν ἐκ βάθους ψυχῆς, πίπτων ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ἐπάνω μου. Κατεβίβασα τὴν ταινίονκα¹, περιετυλίχθην διὰ τῆς μηλωτῆς μου καὶ ἀπεκοιμήθην, λικνιζόμενος ὑπὸ τῶν κυλινθήσεων τῆς κιβίτικας καὶ βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ ἄσματος τῆς θυέλλης. Εἶδον δὲ τότε ἐνύπνιον, ὅπερ οὐδέποτε ἐλησμόνησα, καὶ ἐν ᾧ διαβλέπω ἀκόμη καὶ σήμερον προφητικὸν χαρακτῆρα, ἀναμνησκόμενος τὰ παράδοξα συμβάντα τοῦ βίου μου. Ὁ ἀγνωστός θὰ μὲ συγχώρησῃ νὰ διηγηθῶ αὐτό, διότι γινώσκει ἀναμφιβόλως ἐξ ἰδίας πείρας πόσον εἶναι φυσικὸν τῷ ἀνθρώπῳ νὰ κηραδίδεται τῇ δεισιδαιμονίᾳ, ὅσῳ καὶ ἂν δείκνυται περιφροσῶν αὐτήν.

Εὐρισκόμην ἐν τῇ ψυχικῇ ἐκείνῃ καταστάσει, καθ' ἣν ἡ πραγματικότης ἄρχεται συγχωρομένη μετὰ τῆς φαντασίας, ἐν ταῖς πρώταις ἀορίστοις ὀπτασίαις τῆς νύκτος. Μοὶ ἐφαίνετο ὅτι τὸ μπουράνι ἐξηκολούθει ἀδιαλείπτως, καὶ ὅτι ἐπλανώμεθα ἐπὶ ἐρήμου χιονοσκεποῦς. Αἶφνης ἐνόμισα, ὅτι εἶδον αὐλεῖον θύραν καὶ ὅτι

1. Κάλυμμα τῆς κιβίτικας, κατεσκευασμένον ἐκ τοῦ ἐνδοτέρου φλοιοῦ τῆς φιλόρας.

εισήλθομεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἀρχοντικῆς οἰκίας μας. Ἡ πρώτη μου σκέψις ἦτο ὁ φόβος μὴ ὁ πατήρ μου θυμώσῃ διὰ τὴν ἀκουσίαν ἐπάνοδόν μου εἰς τὴν οἰκογενειακὴν μου ἐστίαν, καὶ μὴ ἀποδώσῃ αὐτὴν εἰς παρακοὴν λελογισμένην. Ἀνήσυχος ἐξέρχομαι ἐκ τῆς κιβίτικας, καὶ βλέπω τὴν μητέρα μου ἐρχομένην εἰς προὔπαντήσιν μου· βαθεῖα δὲ θλίψις ἐφάνετο ἀποτετυπωμένη ἐπὶ τοῦ προσώπου της. «Μὴ κάμνης θόρυβον, μοι εἶπεν, ὁ πατήρ σου πνέει τὰ λοιπὰ καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ σοὶ δώσῃ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν». Φρίττων ἀκολουθῶ αὐτὴν καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν κοιτῶνα ἀμυδρῶς φωτιζόμενον. Παρὰ τὴν κλίνην ἴστανται οἱ οἰκέται περίλυποι καὶ κατηρεῖς. Πλησιάζω ἀκροποδητή. Ἡ μήτηρ μου ἀνεγείρει τὸ παραπέτασμα καὶ λέγει: «Ἀνδρέα Πέτροβιτς, ἦλθεν ὁ Πετρούτσας, ἐγύρισε, ἀμα ἔμαθε τὴν ἀσθένειάν σου. Δὸς τὴν εὐχὴν σου». Κλίνω τὸ γόνυ καὶ προσηλῶ τὸ βλέμμα εἰς τὸν ψυχραγαῶντα. Ἄλλ᾽. πῶς! ἀντὶ τοῦ πατρός μου, βλέπω ἐπὶ τῆς κλίνης μελανοπώγωνα χωρικόν, ὅστις μὲ παρατηρεῖ μὲ φαιδρὸν πρόσωπον. Ἐκθαμβος στρέφομαι πρὸς τὴν μητέρα μου: «Τί θὰ εἰπῇ αὐτό; ἀναφωνῶ, δὲν εἶναι ὁ πατέρας μου. Διατί θέλεις νὰ ζητήσω τὴν εὐχὴν αὐτοῦ τοῦ χωρικοῦ; — Τὸ ἴδιον εἶναι, Πετρούτσα, ἀπεκρίθη ἡ μήτηρ μου· αὐτὸς εἶναι ὁ πνευματικὸς πατήρ σου· φιλήσέ του τὸ χεῖρ νὰ σ' εὐλογήσῃ». Δὲν συγκατένευσα. Τότε δ' ὁ χωρικὸς ἐξώρμησε τῆς κλίνης, ἐξήγαγε μεθ' ὀρμῆς ἐκ τῆς ζώνης του τὸν πέλεκυν αὐτοῦ καὶ ἤρχισε νὰ πάλλῃ αὐτόν. Προσεπάθησα νὰ φύγω, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην ὁ κοιτῶν ἐπληροῦτο πτωμάτων. Προσέκρουον εἰς αὐτά, αἱ δὲ πόδες μου ὠλισθαινον εἰς τενάγη αἱματός· ὁ φοβερὸς χωρικὸς μὲ ἐκάλει μελιχίως λέγων μοι: «Μὴ φοβοῦ τίποτε, πλησίασε, ἔλα νὰ σὲ εὐχηθῶ». Φοικὴ καὶ θάμβος μὲ εἶχον καταλάβει. . .

Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐξύπνησα. Οἱ ἵπποι εἶχον σταθῆ, ὁ Σαβέλιτς μὲ ἐκράτει ἐκ τῆς χειρός: «Ἐβγα, αὐθέντα, μοι εἶπεν, ἐφθάσαμεν.

— Ποῦ ἐφθάσαμεν; ἠρώτησα τρίβων τοὺς ὀφθαλμούςς.

— Εἰς τὸ καταλύμα· ὁ Θεὸς μᾶς ἐβοήθησεν· ἐπέσαμε ἐπάνω εἰς τὸν φράκτην τοῦ σπιτιοῦ. Ἐβγα, αὐθέντα, γρηγορώτερα, καὶ ἔλα νὰ πυρωθῆς».

Ἐξῆλθον τῆς κιβίτικας. Τὸ μοιραῖον ἐνηκολούθει ἔτι, ἀλλὰ μετ' ὀλιγωτέρας σφοδρότητος. Ἦτο τόσοσ σκότος, ὥστε καθὼς λέγουσ, οὔτε τὴν μύτην μας ἐβλέπαμεν. Ὁ πανδοχεὺς μᾶς ὑπεδέχθη παρὰ τὴν θύραν τῆς εἰσόδου, κρατῶν φανάριον, ὅπερ ἐκάλυπτε διὰ τοῦ καφτανίου του, καὶ μᾶς εἰσήγαγεν εἰς στενόν, ἀλλὰ καθάριον δωμάτιον, φωτιζόμενον διὰ

μᾶς λουτσίνας¹. Ἐν τῷ μέσῳ ἐκρέματο μακρὰ καρβίνα καὶ ὑψηλὸς σκουφὸς Κοζάκου.

Ὁ πανδοχεὺς, Κοζάκος ἐκ τοῦ Ἰαίικ², ἦτο ἐξηκοντούτης χωρικός, εὐρωστος ἔτι καὶ ἀκμαῖος. Ὁ Σαβέλιτς ἔφερε τὸ τεῖδοχεῖον καὶ ἐζήτησε φωτιάν, ἵνα μοὶ ἐτοιμάσῃ ὀλίγον τέιον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀνάγκην ἤσθανόμην τότε παραπολύ. Ὁ πανδοχεὺς ἔσπευσε νὰ τῷ προσφέρῃ τὰς ζητούμενας ὑπηρεσίας.

«Καὶ ποῦ εἶναι ὁ ὀδηγός μας; ἠρώτησα τὸν Σαβέλιτς.

— Ἐδῶ, εὐγενέστατε», ἠκούσθη εἰς ἀπάντησιν φωνὴ τις ἐκ τῶν ἀνωθεν.

Ἰψωσα τοὺς ὀφθαλμούςς πρὸς τὸ εἰς τὸ μέσον τοῦ τοίχου σανιδώμα καὶ εἶδον μίαν μαύρην γενειάδα καὶ δύο ἀπαστραπτοντας ὀφθαλμούςς.

«Αἱ! κρυώνεις;

— Καὶ πῶς νὰ μὴ κρυώνω μέσα εἰς αὐτὸ τὸ ὀλοτρόπτυο καφτάνι; εἶχα μιὰ τουλούπα, γιατί νὰ κρυθώμεθα; τὴν ἄφησα χθὲς ἐνέχυρον εἰς τὸ καπηλειό· τὸ κρῦο δὲν μοὶ ἐφάνετο πολὺ δυνατό».

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ πανδοχεὺς εἰσῆλθε φέρων τὸ κοχλάζον σαμοβάρι. Προσέφερον εἰς τὸν ὀδηγόν μας ἕν κύπελλον τείου· κατέβη λοιπὸν πάραυτα ἐκ τοῦ σανιδώματος. Τὸ ἐξωτερικὸν αὐτοῦ μοὶ ἐφάνη ἄξιον προσοχῆς.

Ἦτο ἀνὴρ ὡσεὶ τεσσαρακοντούτης, μετρίου ἀναστήματος, ἰσχνός, ἀλλ' εὐρύνωτος. Τὸ μέλαν γένειον αὐτοῦ ἤρχιζε νὰ λευκαινῆται, οἱ μεγάλοι αὐτοῦ καὶ ζωηροὶ ὀφθαλμοὶ οὐδέποτε ἔμενον ἡσυχοί, ἐν δὲ τῇ φυσιογνωμίᾳ του ἀπετυποῦτο ἔκφρασις εὐάρεστος ἀπῶς, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀμέτοχος πανουργίας. Ἡ κόμη αὐτοῦ ἦν περιτρόχαλα κεκαρμένη, ἐφόρει δὲ μικρὸν ἐσχισμένον ἄρμακ³ καὶ εὐρείας ταταρικός περισκελίδας. Τῷ προσέφερον κύπελλον τείου, ἔπιεν ὀλίγον καὶ ἐμόρφασε. «Δὲν μοὶ κάμνεις τὴν χάριν, εὐγενέστατε, εἶπε, νὰ παραγγείλῃς νὰ μοὺ δώσουν ἕνα ποτήρι ῥακί; Ἡμεῖς οἱ Κοζάκαι δὲν τὸ συνειθοῦμε τὸ τσάι».

Ἀπεδέχθη προθύμως τὴν παράκλησίν του ὁ πανδοχεὺς ἔλαβεν ἐκ τῆς σκευοθήκης μίαν φιάλην καὶ ἕν ποτήριον, τὸν ἐπλησίασε, καὶ παρατηρήσας αὐτόν ἀσκαρδαμυκτεῖ: «Αἱ! αἱ! εἶπε, πάλι μᾶς ἄραξες ἔς τὰ λημέρια μας. Ἀπὸ ποῦ σ' ἔρρηξεν ἐδῶ ὁ Θεός;»

Ὁ ὀδηγός μου ἐκάμυσε τοὺς ὀφθαλμούςς κατὰ τρόπον ἐκφραστικόν καὶ ἀπήντησε διὰ κοινής τινος παροιμίας. «Ὁ σπουργίτης πετοῦσε ἔς τὸ λιβάδι κ' ἔτρωγε κανάβι· ἡ μάμμη τοῦ ῥήξε μία πέτρα καὶ δὲν τὸν πίτυχε. Καὶ σὺ, τί κάμνουν οἱ δικοὶ σου;

1. Σχίζα ἐξ ἐλάτης, ἡ φηγοῦ, ἐπέχουσα τόπον λυχνίας.

2. Ποταμός.

3. Κοντὸν καφτάνιον.

— Τί κάνουν οί δικοί μου; ἀπήντησεν ὁ πανδοχεὺς διὰ παροιμιωδῶν καὶ οὗτος ἐκφράσεων. Ὁ τι ἀρχίζαν νὰ σημαίνουν ταῖς καρπανάσι διὰ τὸν ἐσπερινόν, τοὺς ἐμπόδισεν ἡ παπαδιά· ὁ παπᾶς πῆγε εἰς ἐπισκέψεις καὶ οἱ διάβολοι ἀλωνίζον εἰς τὸ νεκροταφεῖον.

— Σῶπα, μπάρμπα, ἀπεκριθῆ ὁ ἀλήτης. Σὰν βρῆξῃ θὰ φυτρώσουν μανιτάρια, καὶ θὰ εὐρεθῆ ἓνα καλαθὶ γιὰ νὰ τὰ βάλῃ κάνας. Τώρα ὅμως (καὶ ἐκάμυσε καὶ αὐθις τοὺς ὀφθαλμοὺς) βάλε πάλι τὸ τσεκουρί εἰς τὴν πλάτη σου! ὁ δασονόμος ἐβγήκε παγανιά... εἰς ὑγείαν τῆς εὐγενείας σας!»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἔλαβε τὸ ποτήριον, ἐποίησε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ καὶ ἐρόφησε τὸ ποτὸν ἀπνευστί· εἶτα μὲ ἐχαιρέτισε καὶ ἀνέβη πάλιν εἰς τὸ σανίδωμα. Οὐδὲ λέξιν ἐδυνήθη νὰ ἐννοήσῃ ἀπὸ τὰ κορακιστικά των. Ἐκ τῶν μετὰ ταῦτα γεγονότων κατενόησα, ὅτι ὠμίλου περι τῶν πραγμάτων τοῦ στρατοῦ τοῦ Ἰαίικ, ὅστις μόλις εἶχε καθυποταχθῆ μετὰ τὴν ἀνταρσίαν τοῦ 1772. Ὁ Σαβέλιτς ἐφαίνετο τὰ μέγιστα δυσηρεστημένος ἀκούων αὐτοὺς καὶ μετὰ πολλῆς ὑποψίας προσέβλεπεν ὅτε μὲν τὸν πανδοχέα, ὅτε δὲ τὸν ὀδηγόν. Τὸ πανδοχεῖον ἐν ᾧ κατεφύγομεν ἔκειτο ἐν τῷ μέσῳ τῆς στέπης μακρὰν τῆς ὁδοῦ καὶ πάσης κατοικίας καὶ ὠμοιάζε πολὺ πρὸς ἐντευκτήριον κλεπτῶν. Ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; οὐδὲ κἂν νὰ σκεφθῶμεν ἠδυνάμεθα περὶ ἀναχωρήσεως. Ἡ ἀνησυχία τοῦ Σαβέλιτς μὲ διεσκέδαζε πολὺ· ἐξηπλώθη ἐπὶ τινος θρονίου· ὁ δὲ γηραιὸς θεράπων μου ἀπεφάσισε καὶ αὐτὸς ἐπὶ τέλους νὰ πῆσῃ ἐπὶ τοῦ καλύμματος τῆς θερμάστρας². ὁ πανδοχεὺς κατεκλίθη κατὰ γῆς. Μετ' οὐ πολὺ ἤρχισε γενικὸν ῥογχαλητὸν καὶ ἐγὼ αὐτὸς ἀπεκοιμήθη βαθυτάτα.

Τῇ ἐπαύριον ἐξύπνησα πολὺ ἀργὰ καὶ παρετήρησα, ὅτι ἡ καταγιγίς εἶχε καταπαύσῃ· ὁ ἥλιος ἔφεγγε λαμπρὸς, ἡ δὲ χιῶν ἐξηπλωτο ἀπώτατα ὡς πάλλευκος ὀθόνη. Οἱ ἵπποι ἦσαν ἐξευγμένοι. Ἐπλήρωσα τὸν πανδοχέα, ὅστις μοι ἐζήτησε τόσον εὐτελεὲς ποσόν, ὥστε οὐδ' αὐτὸς ὁ Σαβέλιτς προσεπάθησε νὰ περικόψῃ τι ἐκ τῆς τιμῆς, παρὰ τὴν συνήθειάν του. Αἱ τῆς παρελθούσης νυκτὸς ὑποψίαι του παντελῶς διεσκέδασθησαν. Ἐκάλεσα τὸν ὀδηγόν διὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσω διὰ τὴν ὑπηρεσίαν, τὴν ὅποιαν προσήνεγκεν εἰς ἡμᾶς καὶ εἶπα εἰς τὸν Σαβέλιτς νὰ τῷ δώσῃ ἡμισυ ρούβλιον ὡς φιλοδώρημα.

Ὁ Σαβέλιτς συνωφρῶθη. «Μισὸ ρούβλι! ἀνέκραξε, καὶ διατί; διότι τὸν ἔκαμες τὴν χάριν νὰ τὸν φέρῃς ὁ ἴδιος εἰς τὸ πανδοχεῖον;

1. Οἱ Ῥώσσοι χωρικοὶ ἐξαρτῶσι τὸν πέλεκυν ἀπὸ τῆς ζώνης ἢ διὰ λωρίδος εἰς τὰ νῶτα.

2. Ἡ θερμάστρα χρησιμεύει συνήθως ἀντὶ κλίνης εἰς τοὺς βώσους χωρικοὺς.

Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου, αὐθέντα· ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐξεχείλισαν τὰ ρούβλια. Ἄν ἀρχίσωμεν νὰ τὰ σκορπᾶμε εἰς τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλον θὰ καταντήσωμεν νὰ μὴ ἔχωμεν ψωμί νὰ φᾶμε.»

Μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔλω εἰς φιλονεικίας μὲ τὸν Σαβέλιτς· τὰ χρήματά μου κατὰ τὴν ῥητὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὅποιαν τῷ ἔδωκα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσίν του. Μοὶ ἐφαίνετο ὅμως ὅπως ἀνάρμοστον καὶ δυσάρεστον νὰ μὴ δύναμαι νὰ ἀνταμείψω ἄνθρωπον, ὅστις μὲ ἔσωσεν ἂν ὄχι ἀπὸ κίνδυνον θανάτου, τοῦλάχιστον ὅμως ἀπὸ δυσχερεστάτην θέσιν. «Καλὰ, εἶπον ἀταράχως πρὸς τὸν Σαβέλιτς, ἂν δὲν θέλῃς νὰ τῷ δώσῃς ἡμισυ ρούβλιον, δός τῷ κανὲν ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἐνδύματά μου· εἶναι πολὺ ἐλαφρὰ ἐνδεδυμένως. Δός τῷ τὴν τουλούπα μου ἐκείνην μὲ τὸ λαγοτόμαρον.

— Λυπήσου με, πατέρα μου Πιότρ Ἀνδρέιτς ἀνεφώνησεν ὁ Σαβέλιτς· τί τὴν χρειάζεται αὐτοὺς τὴν τουλούπα σου; θὰ τὴν πιῇ, τὸ παληόσκυλο εἰς τὸ πρῶτο καπῆλειό.

— Αὐτὸ, γεροντάκι μου, δὲν εἶναι ἰδική σου δουλειά, εἶπεν ὁ ἀλήτης, ἢ τὴν πιῶ ἢ δὲν τὴν πιῶ. Ἡ εὐγένειά του μοῦ χαρίζει μίαν γούναν ἀπὸ τοὺς ὤμους του¹, εἶναι τὸ θέλημα τοῦ ἀφεντικοῦ, καὶ δική σου δουλειά, σὰν δούλος του ποῦ εἶσαι, εἶναι νὰ μὴ ἐναντιώσῃσαι, ἀλλὰ νὰ ὑπακούῃς.

— Δὲν φοβεῖσαι τὸν Θεόν, ληστὴ ἀσυνείδητε, εἶπεν ὁ Σαβέλιτς μετὰ πολλῆς ἀγανακτικῆς. Βλέπεις πῶς τὸ παιδί δὲν ἠξέφειρε καλὰ τὸν κόσμον καὶ ἡῦρες περίστασι νὰ τὸν γδύσῃ, γιὰ τὴν καλὴν του τὴν ψυχὴν. Τί τὴν θέλεις, βρὲ σύ, τὴν ἀρχοντικὴν τουλούπα; Σὺ δὲν θὰ ἠμπορῆς οὔτε νὰ τὴν φορέσῃς εἰς αὐτοὺς τοὺς χονδρούς ὤμους σου.

— Σὲ παρακαλῶ πολὺ νὰ μὴ κάμνης τὸν ἔξυπνον, εἶπον εἰς τὸν γηραιὸν θεράπωντα. Φέρε γρήγορα τὴν τουλούπαν.

— Ὡ Κύριε καὶ Θεέ μου! ἀνέκραξεν στένων ὁ Σαβέλιτς. Μία τουλούπα ἀπὸ λαγοτόμαρο καὶ ὀλοκαίνουρη! Καὶ σὲ ποιὸν νὰ τὴν δώσῃ! εἰς ἓνα μεθύστακα, εἰς ἓνα κουρελιαῖον.»

Ἐν τούτοις ἡ τουλούπα ἐκοιμήθη, ὁ δὲ ἀλήτης προσεπάθησεν ἀμέσως νὰ τὴν φορέσῃ. Ἡ τουλούπα ἡ ὅποια εἶχε καταντήσῃ στενὴ καὶ εἰς τὸ ἰδικόν μου ἀνάστημα, φυσικῶ τῷ λόγῳ εἰς αὐτὸν ἦτο ὑπερμέτρως στενὴ· ὅμως μετὰ πολλοῦ κόπου κατώρθωσε νὰ τὴν φορέσῃ, διαρρήξας ὅλας τὰς ῥαφάς. Ὁ Σαβέλιτς ἀκούων τὸν τριγγμόν τῶν διασωμένων κλωστῶν ἐξέπεμπεν ὑπόκωφον ὠρυγῆν. Ὁ ἀλήτης ὅμως ὑχαριστήθη σφόδρα ἀπὸ τὸ δῶρόν μου. Μὲ ὠδήγησε δὲ μέχρι τῆς κιβίτικας μου καὶ μοὶ εἶ-

1. Ἡ παροιμιακὴ αὕτη φράσις προήλθεν ἐκ τῆς συνήθειας τῶν παλαιῶν τσάρων τοῦ νὰ δωρῶσι μηλωτὰς εἰς τοὺς βογιάρους.

πεν, υποκλιθείς ταπεινότατα: «Εὐχαριστῶ, εὐγενέστατε, ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀνταμείβῃ διὰ τὴν καλὴν σὰς καρδίαν. Εἰς ὄλην μου τὴν ζωὴν δὲν θὰ λησμονήσω τὴν καλοσύνην σὰς.» Ἐτραβήξε τὸν δρόμον του καὶ ἐγὼ τὸν ἰδικόν μου, χωρὶς νὰ προσέχω εἰς τὰ κακίωματα τοῦ Σαβέλνιτς. Ταχέως δ' ἔλησμονήσα καὶ τὸ μπουράκι καὶ τὸν ὄδηγόν καὶ τὴν ἐκ λαγφύου δέρματος του-*λουπαν*.

Φθὰς εἰς Ὁρεμβούργον, ἐπαρουσιάσθην ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν στρατηγόν. Ἦν δ' οὗτος ἀνὴρ ὑψηλοῦ ἀναστήματος, κυρτωθέντος ὅμως ἀπὸ τοῦ γήρατος. Ἡ μακρὰ αὐτοῦ κόμη ἦν κατὰ λευκος. Ἡ παλαιὰ αὐτοῦ καὶ τετριμμένη στολὴ ἐμαρτύρει στρατιώτην τῶν χρόνων τῆς αὐτοκρατείας Ἀννης, ἡ δὲ ξενικὴ προφορά ἤλεγε τὴν γερμανικὴν καταγωγὴν του. Τῷ ἐνεχείρισεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πατρός μου. Ἀναγνούς δὲ τὸ ὄνομά του μὲ ἐκύτταξε μίαν στιγμὴν: «Θεὸ μου, εἶναι τόσο ὀλίγα χρόνια ποῦ ὁ Ἀνδρέας Πέτροβιτς ἦταν ἔς τὴν ἡλικίαν τῆ δική σου» καὶ τώρα, ἔδες τί παλληκαρὰ γυιὸ ποῦ ἔκαμε! Ἄ! τὰ χρόνια ἐκεῖνα τὰ δικά μας! . . .» Ἀποσφραγίσας τὴν ἐπιστολὴν ἤρχισε νὰ τὴν ἀναγινώσκῃ ταπεινῆ τῆ φωνῇ, ἀρτύων τὴν ἀνάγνωσιν δι' ἰδίων παρατηρήσεων. «Κύριε, ἐλπίζω, ὅτι ἡ Ὑμετέρα Ἐξοχότης...» Τί θὰ εἰποῦν αὐταῖς ἡ *τσιρμόνιαις*; Πούφ! Καλέ, καὶ δὲν ἐντράπη; Δὲν σοῦ λέω, πρέπει νὰ φυλάξῃ καὶ τὴν πειθαρχία, ἀλλὰ πάλιν ἔτσι γράφουν ἔς παλαιούς συντρόφους; . . . «Ἡ ὑμετέρα ἐξοχότης δὲν θὰ ἐλησμονήσῃ! . . .» Ἐ!

... «Καί! . . . ὅτε. . . ὑπὸ τὸν μακαρίτην στρατάρχην Μόνιχ . . . κατὰ τὴν ἐκστρατείαν . . . καθὼς καὶ . . . τὴν μικρὰν Καρολίαν;» Αἶ! αἶ, *bruder!* Θυμᾶται τὸ λοιπὸν ἀκόμη τὰ παλῆά μας;

«Τώρα ἄς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον . . . Σὰς ἀποστέλλω τὸν κατεργάρον τὸν υἱόν μου. . .» Χυ! . . . «νὰ τὸν κρατῆ μὲ χειρόκτια σκαντζοχοίρου . . .» Τί εἶναι πάλιν αὐτὰ τὰ χειρόκτια; κάποια ῥωσικὴ παροιμία θὰ ἦναι. . . . Τί θὰ εἰπῆ νὰ τὸν κρατῆ μὲ χειρόκτια σκαντζοχοίρου; ἠρώτησε στραφεὶς πρὸς με.

— Θὰ εἰπῆ, τῷ ἀπεκρίθην, ὑποκριθεὶς ἀφέλειαν, νὰ μεταχειρίζεσθε ἓνα μὲ τὸ καλό, ὅχι μὲ πολλὴν αὐστηρότητα, νὰ τοῦ διδτε μεγάλην ἐλευθερίαν. Αὐτὸ σημαίνει ἡ παροιμία . . .

— Χούμ! καταλαβαίνω. . . «Καὶ νὰ μὴ τοῦ διδῃς ἐλευθερίαν! . . .» Ὅχι! φαίνεται πῶς τὰ χειρόκτια κάτι ἄλλο σημαίνουν. . . .

«Ἐσωκλείω τὸν διορισμόν του . . .» Ποῦ εἶναι; Ἄ! νὰ τος! . . . «Νὰ τὸν ἐγγράψῃτε εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ Σεμενόφσκη . . .» Καλά, καλά, θὰ γίνῃ ὅτι χρειάζεται. . . . «Νὰ μοὶ ἐπιτρέψῃς νὰ σὲ ἀσπασθῶ χωρὶς πολλὰς ἐθιμο-

1. Ἀδελφοί.

τυπίας, καί. . . ὡς παλαιὸς φίλος καὶ συντρόφος.» Ἄ! τέλος πάντων τὸ θυμῆθηκε . . . κτλ. κτλ. . . . Λοιπὸν, πατεράκη μου, εἶπεν ἀφ' οὔ ἐπεράτωσε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς. Θὰ γίνῃς ἀξιωματικὸς εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ *** καὶ διὰ νὰ μὴ χάνωμεν καιρὸν ἀπὸ αὐριοὺν πήγαινε εἰς τὸ φρούριον Βελογόρσκ, ὅπου θὰ ὑπηρετῆς ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ λοχαγοῦ Μιρονόφ, ὁ ὁποῖος εἶναι πολὺ καλὸς καὶ ἀνδρεῖος στρατιώτης. Ἐκεῖ θὰ ὑπηρετήσῃς πραγματικῶς καὶ θὰ μάθῃς τί ἐστὶ πειθαρχία. Δὲν εἶναι ἡ δουλειά σου ἐδῶ εἰς τὸ Ὁρεμβούργον, εἰς ἓνα νέον αἰ διασκεδάσεις εἶναι ἐπικίνδυνον. Σήμερον σὲ προσκαλῶ νὰ γευματίσωμεν ὁμοῦ.»

«Ἀπὸ τῆ βροχῆ ἔς τὸ χιλιάζι, διενόηθην. Καὶ τί μὲ ὠφέλησεν ὅτι ἤμην λοχίας τῶν σωματοφυλάκων ἀπὸ τὴν κοιλίαν τῆς μητρός μου ἀκόμη; Ποῦ κατήντησα ὕστερα ἀπὸ αὐτό; εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ *** καὶ εἰς ἀπόκεντρον φρούριον, εἰς τὰ σύνορα τῶν Κεργιζίων καὶ Καίζακίων στεππῶν.» Ἐγευματίσα παρὰ τῷ Ἀνδρέα Κάρλοβιτς, ὁμοῦ μετ' αὐτοῦ καὶ τοῦ γηραιοῦ ὑπασπιστοῦ του. Ἡ τράπεζα τοῦ στρατηγοῦ διεκρίνετο διὰ τὴν αὐστηρὰν γερμανικὴν οικονομίαν, στοχάζομαι δὲ ὅτι ἡ ἰδέα πῶς θὰ εἶχε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὲ προσκαλῆ ἐνίοτε νὰ συμμερίζωμαι τὸ λιτὸν γεῦμά του συνετέλεσε κάπως εἰς τὴν ταχεῖαν ἐκσφενδόνησίν μου εἰς ἀπώτατον σταθμόν. Τῇ ἐπαύριον ἀπεχαιρέτισα τὸν στρατηγόν καὶ ἀνεχώρησα μεταβαίνων εἰς τὴν νέαν θέσιν μου.

Γ'

Τὸ φρούριον.

Τὸ φρούριον Βελογόρσκ ἔκειτο εἰς ἀπόστασιν τεσσαράκοντα βερστίων ἀπὸ τοῦ Ὁρεμβούργου. Ἀπὸ τῆς πόλεως ταύτης ἡ ὁδὸς διέρχεται παραλλήλως τῶν ἀποκρήμων ὄχθων τοῦ Ἰαίκ. Ὁ ποταμὸς δὲν εἶχεν ἀκόμη παγῶσει, καὶ τὰ μολοβδόχροα αὐτοῦ ὕδατα εἶχον μελανωπὸν χροιάν, μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῆς χιόντος κεκαλυμμένων ὄχθων. Πρὸ ἐμοῦ ἐξηπλοῦντο αἱ κηρίσσαι στέππαι. Ἡμῖν βεθυθιμένος εἰς σκέψεις, κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνιαρὰς ὁ ἐν τῷ φρουρίῳ βίος δὲν μοὶ ἐφαίνετο πολὺ εὐχάριστος, προσεπάθουν δὲ νὰναπαραστήσω διὰ τῆς φαντασίας ὁποῖός τις ἦτο ὁ μέλλων διοικητὴς μου, ὁ λοχαγὸς Μιρονόφ. Ἐφантаζόμην δ' αὐτὸν γέροντα αὐστηρὸν καὶ δύστροπον, οὐδὲν ἄλλο γινώσκοντα ἐκτὸς τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔτοιμον νὰ μοὶ ἐπιβάλλῃ κράτησιν διὰ τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν. Ἐπῆλθε τὸ λυκόφως, προσχωροῦμεν δὲ μετὰ πολλῆς ταχύτητος.

«Εἶναι μακρὰν ἀπ' ἐδῶ τὸ φρούριον; ἠρώτησα τὸν ἡνίοχον.

— Νά το, φαίνεται», ἀπεκρίθη ἐκεῖνος.

Ἐστρεψα κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς, περιμένων

νά ἴδω ὑψηλὰς ἐπάλλξεις, τείχη καὶ τάφρον, ἀλλ' εἶδον μόνον μικρὸν χωρίον περιπεφραγμένον διὰ ξυλίνων χαράκων καὶ οὐδὲν πλέον. Εἰς τὸ ἐν μέρος ὑψοῦντο τρεῖς ἢ τέσσαρες σωροὶ ἀχύρου, κεκαλυμμένοι ὑπὸ χιόνος, εἰς τὸ ἄλλο δὲ ἀνεμόμυλος, οὐ αἱ πτέρυγες, ἐκ χονδρῶ φλοιοῦ φιλύρας κατασκευασμένοι, ἐκρέμαντο νωθραί.

«Ποῦ εἶναι λοιπὸν τὸ φρούριον; ἠρώτησα ἐκπληκτος.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι», εἶπεν ὁ ἠνίοχος δεικνύων μοι τὸ χωρίον εἰς ὃ εἰσῆρχόμεθα.

Εἶδον παρὰ τὴν πύλην παλαιὸν σιδηρῶν κανόνιον. Αἱ ὁδοὶ ἦσαν στεναὶ καὶ σκολιαί· σχεδὸν ἅπασαι αἱ Ἰσβαί¹ ἦσαν καλαμοσκεπεῖς. Διέταξα νὰ με ὀδηγήσωσιν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φρουράρχου, καὶ σχεδὸν παρευθὺς ἡ κιβίτκα μου ἐσταμάτησεν ἔμπροσθεν μιᾶς ξυλίνης οἰκίας, ἠκοδομημένης ἐπὶ τινος ὑψώματος πλησίον τῆς ἐκκλησίας, ἥτις ἐπίσης ἦτο ξυλίνη.

Οὐδεὶς ἦλθεν εἰς προὔπαντήσιν μου. Ἐκ τῶν προθύρων εἰσῆλθον ἀμέσως εἰς τὸν ἀντιθάλαμον. Γηραιὸς ἀπόμαχος, καθήμενος παρὰ τινα τράπεζαν ἐνησχολεῖτο νὰ προσράψῃ κυανοῦν ἐμβάλωμα εἰς τὸν ἀγκῶνα πρασίνης στολῆς. Τῷ εἶπον νὰ με ἀναγγεῖλῃ. «Ἐμβα, πατεράκη μου, μοὶ εἶπεν ὁ ἀπόμαχος, οἱ ἰδικοί μας εἶναι μέσα».

Εἰσῆλθον εἰς καθαρῶτατον δωμάτιον, ἐσκευασμένον κατὰ τὸν παλαιὸν τρόπον. Ἐν τινι γωνίᾳ ὑπῆρχε σκευοθήκη περιέχουσα πινακία καὶ ὑαλικά. Ἐκ τοῦ τοίχου ἐκρέματο ἐντὸς πλαισίου μεθ' ὑάλου ἔγγραφον διορισμοῦ ἀξιωματικοῦ. Πέριξ δὲ τοῦ πλαισίου ἐκεῖνον ἦσαν τοποθετημέναι εἰκόνες ἐκ φλοιοῦ ἀπεικονίζουσαι τὴν *Ἀλωσιν τῆς Κουστρίνης* καὶ τὴν τοῦ *Ἰουσαάκωφ*, τὴν *Ἐκλογὴν τῆς νύμφης* καὶ τὸν *Ἐνταφιασμὸν τοῦ γάτου ὑπὸ τῶν πορτικῶν*. Πλησίον τοῦ παραθύρου ἐκάθητο γραῖα γυνή, φοροῦσα πόλκαν καὶ τὴν κεφαλὴν ἔχουσα περιδεδεμένην διὰ μανδηλίου. Κατεγίνετο δὲ νὰ τυλίσῃ τολύπην ἐκ νημάτων, ὧν στεφάνην εἶχε περὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ παραλλήλως τεθειμένας, μικρὸσωμον γερόντιον, ἑτερόφθαλμον, φέρον στολὴν ἀξιωματικοῦ.

«Τί ἀγαπᾶτε, πατεράκη μου;» μοὶ εἶπε χωρὶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν. Τῇ ἀπεκρίθη, ὅτι ἦλθον νὰ ὑπηρετήσω εἰς τὸν στρατὸν καὶ ὅτι κατὰ καθήκον ἔσπευσα νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν κύριον λοχαγόν. Λέγων δὲ ταῦτα ἐστράφη πρὸς τὸν ἑτερόφθαλμον γέροντα, ὃν ὑπέλαθον ὡς τὸν φρουράρχον. Ἄλλ' ἡ καλὴ δέσποινα διέκοψε τὸν λόγον, ὃν ἐκ τῶν προτέρων εἶχον προετοιμάσει.

«Ὁ Ἰβάν Κούσιμιτς² δὲν εἶναι ἐδῶ, εἶπεν. Ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν παπᾶ Γαρασίμ.

Ἄλλὰ τὸ ἴδιον εἶναι, εἶμαι ἡ γυναῖκά του. Σὰς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀγαπᾶτε καὶ νὰ μᾶς ἔχετε εἰς τὴν εὐνοίαν σας¹. Κἀθησε, πατεράκη μου».

Ἐφώναξε μίαν ὑπρέτριαν καὶ τῆς εἶπε νὰ προσκαλέσῃ τὸν οὐριαδνίκα.³ Τὸ μικρὸσωμον γερόντιον με παρετήρησε περιέργως διὰ τοῦ μοναδικοῦ ὀφθαλμοῦ του. «Νὰ τολμῆσω νὰ σας ἐρωτήσω μοὶ εἶπεν, εἰς ποῖον σύνταγμα κατεδέχθητε νὰ ὑπηρετήσητε;» Ἠὐχαρίστησα τὴν περιεργίαν του.

«Νὰ τολμῆσω ἀκόμη νὰ σας ἐρωτήσω, ἐξηκολούθησε, διατί κατεδέχθητε νὰ μετατεθῆτε ἀπὸ τοὺς σωματοφύλακας εἰς τὸν σταθμὸν μας;»

Ἀπεκρίθη, ὅτι μετετέθη κατ' ἀνωτέραν διαταγὴν.

«Πιθανὸν διὰ πράξεις μὴ ἀρμοζούσας εἰς ἀξιωματικὸν τῆς σωματοφυλακῆς, προσέθηκεν ὁ ἀκάματος ἀνακριτής.

— Θὰ παύσης νὰ λέγῃς ἀνοησίας; τῷ εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ. Τὸ βλέπεις πολὺ καλὰ, ὅτι ὁ νέος εἶναι κατακουρασμένος ἀπὸ τὸν δρόμον. Ἄλλο καλλίτερο δὲν ἔχει νὰ κάμῃ παρὰ νὰ ἀποκρίνεται εἰς τὰς ἐρωτήσεις σου. Κράτει καλλίτερα τὰ χέρια σου. Καὶ σύ, πατεράκη μου, ἐξηκολούθησε στραφεῖσα πρὸς με, μὴ λυπεῖσαι πολὺ, διότι σ' ἔχωσαν εἰς τὴν ποντικὸτρυπὰ μας· δὲν εἶσαι οὔτε ὁ πρῶτος, οὔτε ὁ ὑστερινός. Ὑποφέρει κανεὶς, δὲν σοῦ λέγω, ἀλλὰ με τὸν καιρὸν συνεθίζει. Ἰδὲς τὸν Σθαμπρίνη τὸν Ἀλέξεϊ Ἰβανιτς, εἶναι τώρα τέσσαρα χρόνια ποῦ τὸν ἔφεραν ἐδῶ δι' ἓνα φόνον ποῦ ἔκαμε. Ὁ Θεὸς μόνος εἰζειρεῖ τί συμφορὰ τὸν ἦρε. Μιὰ ἡμέρα ἐβγῆκε ἀπὸ τὴν πόλιν με ἓνα ἀνθυπολοχαγὸν καὶ εἶχαν πάρει μαζὺ τῶν καὶ ἔξιφῃ καὶ ἤρχισαν νὰ κτυποῦνται καὶ ὁ Ἀλέξεϊ Ἰβανιτς ἐστάτωσε τὸν ἀνθυπολοχαγόν, καὶ μάλιστα ἦσαν ἔμπρὸς καὶ δύο μάρτυρες. Τί τὰ θέλεις· ὅταν σοῦ ῥθῃ τὸ κακὸ δέξου το γιὰ ἀγιασμό».

Ἐκείνην τὴν στιγμὴν εἰσῆλθον ὁ οὐριαδνίκα, νέος καὶ ὠραῖος Κοζάκος· «Μάξιμιτς, τῷ εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ, νὰ δώσης κατάλυμα εἰς τὸν κύριον ἀξιωματικόν, καὶ νὰ εἶναι καθὼς χρειάζεται.

— Ὅπως ὀρίζετε, Βασίλισσα Ἰεγορόβνα, ἀπεκρίθη ὁ οὐριαδνίκα. Νὰ βάλω τὴν εὐγενίαν του εἰς τὸ σπίτι τοῦ Ἰβάν Πολεγιαίεφ;

— Τί κουραφέξαλα εἶναι αὐτά, Μάξιμιτς, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ φρουραρχίνα· τὸ σπίτι τοῦ Πολεγιαίεφ πέφτει στενόχωρον, καὶ ἔπειτα εἶναι καὶ κουμπᾶρος μου· καὶ ἔπειτα δὲν λημονεῖ αὐτὸς ποτέ του πῶς εἴμεθα ἀνώτεροί του. Ὁδήγησε τὸν κύριον ἀξιωματικόν. . . Πῶς σας λέγουν, πατεράκη μου;

1. Καλύδαι χωρικά.

2. Ἰωάννης υἱὸς τοῦ Κοσμά.

1. Τύπος φιλοφροσύνης.

2. Ὑποδίακτρος ἀξιωματικὸς τῶν Κοζάκων.

— Πιότρ Ἀνδρέιτς.

— Ὀδήγησε τὸν Πιότρ Ἀνδρέιτς εἰς τοῦ Συμεὼν Κουζώφ. Ὁ ἀχρεὺς ἀφῆσε καὶ ῥῆκε τὸ ἄλογόν του εἰς τὸν κῆπόν μου καὶ ἀράνισε τὰ λαχανικά· εἶναι ὅλα ἐν τάξει, Μάξιμιτς ;

— Δόξα τῷ Θεῷ ἡσυχία καὶ τάξις, ἀπεκρίθη ὁ Κοζάκος· μόνον ὁ δεκανεὺς Προκοπῶφ ἐπίσθη εἰς τὸ λουτρόν μετὰ τὴν γυναῖκα Οὐστήνια Πεγουλίνα γιὰ ἓνα κουβά ζεστό νερό.

— Ἰδὼν Ἰγνάτιτς, εἶπεν ἡ σύζυγος τοῦ λοχαγοῦ πρὸς τὸ ἑτερόφθαλμον γερόντιον, νὰ δικάσῃς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, νὰ ἰδῆς ποῖος ἀπὸ τοὺς δύο ἔπταισε καὶ νὰ καταδικάσῃ καὶ τοὺς δύο.

— Καλά, Μάξιμιτς, πήγαινε εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ Θεοῦ.

— Πιότρ Ἀνδρέιτς, ὁ Μάξιμιτς θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὸ κατάλυμά σας.»

Ἀπεχαιρέτισα αὐτούς· ὁ Οὐριαδνίκ μετ' ὀδήγησεν εἰς μίαν ἴσθιαν κειμένην ἐπὶ τῆς ἀποκρήνου ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, εἰς τὸ ἄκρον τοῦ φρουρίου. Τὸ ἡμισυ τῆς καλύβης κατεῖχeto ὑπὸ τῆς οἰκογενείας τοῦ Συμεῶνος Κουζώφ, τὸ δὲ ἕτερον παρεχωρήθη εἰς ἐμέ. Τὸ ἡμισυ αὐτὸ ἀπετελεῖτο ἐξ ἐνὸς δωματίου ἀρκούντως καθαροῦ διηρημένου διὰ διαφράγματος εἰς δύο. Ὁ Σαβέλιτς ἤρχισε τὴν τακτοποίησιν καὶ ἐγὼ ἐθεώμην τὰ περίξ διὰ τοῦ στενοῦ παραθύρου. Ἐνώπιον ἐμοῦ ἐξετείνετο ἄδενδρος καὶ θλιβερά τὴν ὄψιν στέππη, ἐπὶ δὲ τῆς κλιτύος ἦσαν ἐκτισμέναι καλύβαι. Ὅρνιθές τινες ἐπλανῶντο ἐν τῇ ὀδῷ, καὶ μία γραῖα ἰσταμένη ἐν τῷ προθύρῳ καὶ κρατοῦσα σκάφην εἰς τὴν χεῖρα ἐμάλιζε χοίρους, οὔτινες ἀπῆντων εἰς τὴν πρόσκλησιν διὰ φιλοῦ γρουλλισμοῦ. Καὶ εἰς τοιοῦτον τόπον ἤμην καταδεδικασμένος νὰ διέλθω τὴν νεότητά μου! . . . Πικρὰ θλίψις ἐπλάκωσε τὴν καρδίαν μου· ἀπεμακρύνθη τοῦ παραθύρου καὶ κατεκλίθη χωρὶς νὰ δειπνήσω, μὴ προσέχων εἰς τὰς παρορμήσεις τοῦ Σαβέλιτς, ὅστις ἀδημονῶν ἐπανελάμβανεν ἀδιαλείπτως. «Κύριε καὶ Θεέ μου! δὲν θέλει νὰ βάλῃ τίποτε εἰς τὸ στόμα του. Τί θὰ εἶπῃ ἡ κυρία μου, ἂν τὸ παιδί μας ἀρρωστήσῃ;»

Τῇ ἐπαύριον ἄμα ἤρχισα νὰ ἐνδύωμαι, καὶ ἤνοιξεν ἡ θύρα τοῦ δωματίου, εἰσῆλθε δὲ νεαρὸς ἀξιώματικὸς, μικρόσωμος, τὴν μὲν ὄψιν οὐχὶ εὐειδῆς, ἀλλὰ ζωηρότατος ὡς ἐφαίνετο ἐκ τῆς ἠλιοκαοῦς μορφῆς αὐτοῦ. «Συγγνώμην, μοὶ εἶπε γαλλιστί, ἂν ἔρχωμαι οὕτω πως ἄνευ διατυπώσεων νὰ γνωρισθῶ μετ' ὑμῶν. Ἐμαθον χθὲς τὴν ἔλευσιν σας καὶ ἡ ἐπιθυμία νὰ ἰδῶ ἐπὶ τέλους μίαν ἀνθρωπίνην μορφήν τοσοῦτον ἰσχυρὰ ἀνεπτύχθη ἐν ἐμοί, ὥστε δὲν ἐδυνήθη νὰ περιμείνω περισσότερον. Θὰ ἐννοήσῃτε τοῦτο ὅταν μείνητε ἐνταῦθα πολὺν χρόνον.» Ἐμάντευσα εὐκόλως, ὅτι οὕτως ἦτο ὁ ἀξιώματικὸς;

ὅστις ἀπεβλήθη τῆς φρουρᾶς ἕνεκα τῆς μονομαχίας. Ἐσχετίσθημεν. Ὁ Σβαμπρίνης ἦτο λίαν πνευματώδης. Ἡ συνομιλία αὐτοῦ ἦτο γοργή καὶ εὐχάριστος. Μοὶ περιέγραψε λίαν ζωηρῶς καὶ ἀστείως τὴν οἰκογένειαν τοῦ φρουράρχου, τὴν κοινωνίαν καὶ ἐν γένει ὅλην τὴν χώραν, εἰς τὴν ὁποίαν μετ' ἔριψε ἡ μοῖρα. Ἐγέλων ἐξ ὅλης καρδίας ἀκούων αὐτόν, ὅτε διέκοψεν ἡμᾶς αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ ἀπόμαχος, τὸν ὁποῖον εἶδον τὴν προτεραίαν ἐμβαλλώνοντα τὴν στολὴν του ἐν τῷ ἀντιθαλάμῳ τοῦ λοχαγοῦ· οὗτος εἰσελθὼν μετ' προσεκάλεσεν εἰς γέφυρα ἐκ μέρους τῆς Βασιλίσσης Ἰεγορόβνας· ὁ Σβαμπρίνης ἐδήλωσεν, ὅτι θὰ μετ' συνοδεύσῃ. Ὅτε ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φρουράρχου εἶδομεν ἐπὶ τῆς πλατείας εἰκοσάδα γηραιῶν ἀπομάχων, μετὰ μακρὰς οὐρᾶς κόμης καὶ τρικώχους πίλους, παρατεταγμένους ἐν τάξει μάχης. Ἐμπροσθεν αὐτῶν ἴστατο ὁ φρούραρχος γέρον ἀκμαῖος ἔτι καὶ ὑψηλόσωμος, φορῶν κοιτωνίτην καὶ βαμβακερὸν σκούφον. Ἰδὼν ἡμᾶς ἐπλησίασε· μοὶ εἶπε φιλόφρονάς τινας λόγους καὶ ἐπανέλαβεν ἐκ νέου τὰ προστάγματα· εἰμεθα διατεθειμένοι νὰ σταθῶμεν ἵνα ἰδῶμεν τὰ γυμνάσια· ἀλλ' ἐκεῖνος μᾶς παρεκάλεσε νὰ μεταβῶμεν παραχρῆμα εἰς τῆς Βασιλίσσης Ἰεγορόβνας, ὑποσχεθείς, ὅτι θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς ἀμέσως. «Ἐδῶ, μᾶς εἶπε δὲν ἔχετε βεβαίως τίποτε νὰ ἰδῆτε.»

Ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα ἐδεξιῶθη ἡμᾶς μετ' ἀπλότητος καὶ ἀφελείας, καὶ προσηνέχθη πρὸς με, ὡς ἂν ἤμην οἰκειότατος αὐτῇ. Ὁ ἀπόμαχος καὶ ἡ Παλάσκα, ἔστρωσαν τὴν τράπεζαν. «Τί ἔπαθε σήμερα ὁ Ἰβάν μου καὶ γυμνάζει τόσην ὄραν τὸν στρατόν; εἶπεν ἡ γυνὴ τοῦ φρουράρχου. Παλάσκα, πήγαινε καὶ φώναξέ του νὰ ἔλθῃ νὰ φᾶμε. Μὰ τί ἔγεινεν ἡ Μάσσα;»

Μόλις προσέφερε τὸ ὄνομα τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον δεκαεξάετις νεᾶνις, στρογγυλοπρόσωπος, ῥοδοκόκκινος, ἧς ἡ κόμη κατέπιπτεν εἰς πλεξίδας προσδεδεμένας ὀπισθεν τῶν ὠτων, τὰ ὅποια ἦσαν κατακόκκινα ἐξ αἰδοῦς καὶ στενοχωρίας. Ἐκ πρώτης ὄψεως δὲν μοὶ ἤρεσε παραπολύ· τὴν παρετήρουν ὦν προκατειλημμένος ἐκ τῶν λόγων τοῦ Σβαμπρίνης ὅστις εἶχε παραστήσῃ τὴν Μαρίαν, τὴν κόρην τοῦ λοχαγοῦ, ὡς εὐήθη. Ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ὑπήγε καὶ ἐκάθησεν εἰς μίαν γωνίαν καὶ ἤρχισε νὰ ράπτῃ. Ἐν τῷ μεταξύ ἔφεραν τὸ στοῖ¹ καὶ ἡ Βασιλίσσα Ἰεγορόβνα βλέπουσα, ὅτι ἐβράδυνε νὰ ἐπανέλθῃ ὁ σύζυγος αὐτῆς ἔστειλε καὶ πάλιν τὴν Παλάσκαν νὰ τὸν καλέσῃ.

«Εἶπέ τοῦ ἀφεντικοῦ σου πρὸς οἱ μουσαφίραι τοὺ περιμένον· τὸ στοῖ κρώνει. Δόξα τῷ Θεῷ τὰ γυμνάσια δὲν θὰ φύγουν, καὶ θὰ ἔχῃ τὸν καιρὸν νὰ ξελαρυγγίζεσαι, ὅταν θέλῃ.»

1. Ῥωσικὸν ῥόφημα, ἐκ κρέατος καὶ ἄσπριων.

Ὁ λοχαγὸς ἦλθε μετὰ μικρὸν συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ μονοφάλλμου γεροντίου.

«Τί εἶνε αὐτά, πατερᾶκη μου ; τῷ εἶπεν ἡ σύζυγός του. Τόσην ὄραν τώρα εἶναι στρωμένο τὸ τραπέζι, καὶ ἐστάθη ἀδύνατον νὰ σὲ ξεκολήσωμεν.

— Ἀμμή βλέπεις, Βασίλισσα Ἰεγορόβνα, ἀπεκρίθη ὁ Ἰβάν Κούσμιτς, εἶχα τὸν νοῦν μου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, ἐγύμναζα τὰ στρατιωτικά μου.

— Ἐλα, ἐλα, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἐκείνη, αὐτὰ εἶναι καυχησιολογίαις. Τὰ γυμνάσια δὲν τοὺς ταιριάζουν διόλου, καὶ σὺ δὲν καταλαβαίνεις κουκούτσι ἀπ' αὐτά. Καλλίτερα θὰ ἔκαμνες ἂν ἔμενες εἰς τὸ σπίτι διὰ νὰ κάμνης πάντα τὴν προσευχὴν σου· πολὺ καλλίτερο θὰ ἦτον αὐτό, σὲ βεβαιῶνῶ Ὅριστε, κύριοι, εἰς τὸ τραπέζι σὰς παρακαλῶ.»

Ἐκαθήσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ Βασίλισσα Ἰεγορόβνα δὲν ἔκλεισεν οὐδὲ στιγμὴν τὸ στόμα της, ἀλλὰ μὲ ἐθάραυνεν ἀκαταπαύστως διὰ παντοίων ἐρωτήσεων· τίνες ἦσαν οἱ γονεῖς μου, ἂν ἔζων, ποῦ κατῴκουν, τίνα περιουσίαν εἶχον. Μαθοῦσα δέ, ὅτι ὁ πατήρ μου εἶχε τριακοσίους χωρικούς:

«Τήραζε ἐκεῖ ! ἀνεφώνησε, τί πλούσιοι ἀνθρώποι εὐρίσκονται εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ! Καὶ ἡμεῖς, πατερᾶκη μου, ὅσο διὰ ψυχράς, ἔχομεν μόνον τὴν ὑπηρετήριάν μας Παλάσκα. Δόξα σοι ὁ Θεὸς ὅμως τὰ κουτσοπερνοῦμε καὶ ἡμεῖς. Μόνον ἓνα τριβέλι ἔχομεν, τὴν Μάσσα· εἶναι, βλέπεις, κόρη τῆς παντρεῖας. Καὶ τί προῖκα ἔχει ; Μίαν κτένα καὶ δέκα καπίκια διὰ νὰ πηγαίνει εἰς τὸ λουτρόν δυὸ φοραῖς τὸ χρόνον. Ἄν εὐρεθῇ κάνας καλὸς χριστιανός, καλὰ ! ἀλλιῶς ἔτσι θὰ γεράσῃ ἀνὺπανδρη».

Ἐκύτταξα τὴν Μαρίαν Ἰβανόβνα· εἶχε γείνει κατακόκκινη καὶ τὰ δάκρυά της ἔσταζον εἰς τὸ τραβλίον της. Τὴν ἐλυπήθη, καὶ ἔσπευσα νὰλλάξω θέμα ὁμιλίας.

«Ἦκουσα νὰ λέγουν, εἶπα λίαν προσφύρω, ὅτι οἱ Βασκίρ σκοπεύουσι νὰ προσβάλωσι τὸ φρούριόν σας.

— Ποῖος σοῦ εἶπεν αὐτό, πατερᾶκη μου ; ὑπέλαβεν ὁ Ἰβάν Κούσμιτς.

— Τὸ ἤκουσα εἰς τὸ Ὁρεμθούργον, ἀπεκρίθη.

— Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνοησίαι, εἶπεν ὁ φρούραρχος, τόσον καιρὸν τώρα δὲν ἔχει ἀκουσθῆ τίποτε. Οἱ Βασκίρ εἶναι καταφοβισμένοι· τὸ ἴδιο καὶ οἱ Κιργίσιοι· τοὺς ἐδώσαμε πολὺ καλὰ μαθήματα. Δὲν θὰ τολμήσουν νὰ μᾶς προσβάλουν καὶ ἂν τοὺς περάσῃ καμμὲ τέτοια ἰδέα, θὰ τοὺς κάμω νὰ τοὺς πιάσῃ τέτοια τρομάρα, ὅπου δὲν θὰ ἔχουν ἀνάκαρο νὰ κουνηθοῦν ἔωτε ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια.

— Καὶ δὲν φοβεῖσθε, ἐξηκολούθησα στραφεῖς

1. Ῥωσιστὶ ψυχὰι λέγονται οἱ δουλοπαρῆκοι.

πρὸς τὴν σύζυγον τοῦ διοικητοῦ νὰ μένετε μέσα εἰς ἓν φρούριον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐκτεθειμένον εἰς τοιοῦτους κινδύνους ;

— Ἡ συνήθεια καὶ τί δὲν κάνει, πατερᾶκη μου ; ἀπεκρίνατο αὐτῇ. Ἀπὸ ἑδῶ καὶ εἰκοσι χρόνια, τὸν καιρὸν ποῦ μᾶς μετέθεσαν ἀπὸ τὸ σύνταγμα ἐδῶ, δὲν ἠμπορεῖς νὰ φαντασθῆς πόσον τοὺς ἐφοβοῦμην αὐτοὺς τοὺς καταραμένους ἀπίστους. Ἐφθανε μόνον νὰ ἔβλεπα καμμὲ φορὰ τὸν τρίχινον σκοῦφον, ἢ νὰ ἤκουα τὰ μουγκρητάτων καὶ τί νὰ σοῦ εἰπῶ, πατέρα μου, τούρτουρας μ' ἔπιανε ! Καὶ τώρα τόσῳ πολὺ ἐσυνείθισα ποῦ ἂν ἔλθουν καὶ μοῦ εἰποῦν πῶς οἱ λησταὶ περιτριγυρίζουν τὸ φρούριον οὔτε θὰ τὸ κουνήσω ἀπὸ τὴν θέσιν μου.

— Ἡ Βασίλισσα Ἰεγορόβνα εἶναι γενναιοτάτη, παρετήρησε σοβαρῶς ὁ Σθαμπρίνης. Ὁ Ἰβάν Κούσμιτς τὸ εἰξέυρει πολὺ καλὰ.

— Βέβαια, βέβαια ! εἶπεν ὁ Ἰβάν Κούσμιτς, δὲν εἶναι ἀπὸ ἐκεῖνας ὅπου φοβοῦνται.

— Καὶ ἡ Μαρία Ἰβανόβνα ἠρώτησα τὴν μητέρα της, εἶναι καὶ αὐτὴ τολμηρὰ ὡς σεῖς ;

— Ἡ Μάσσα ! ἀπεκρίθη ἡ κυρία ὄχι, ἡ Μάσσα εἶναι δειλὴ. Ἐως τὴν σήμερον ἀκόμη μὲ τρυφερικὰ νὰκούσῃ τρέμει σὰν τὸ φύλλον. Ἦνε τώρα ἀνὰ δυὸ χρόνια, ποῦ τοῦ κατέβη ἡ ἰδέα τοῦ Ἰβάν Κούσμιτς, νὰ ρῆξῃ τὸ κανόνι του τὴν ἡμέραν τῆς εορτῆς μου καὶ τόσο πολὺ ἐτρόμαξε τὸ καυμένο τὸ περιστερᾶκι μου, ποῦ ὀλίγον ἔλειψε νὰ τὴν χάσωμεν. Ἀπ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν, δὲν ἐρρήξαμεν ποτὲ αὐτὸ τὸ καταραμένο τὸ κανόνι.»

Ἠγέρθημεν τῆς τραπέζης· ὁ λοχαγὸς καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ ὑπῆγον νὰ κοιμηθῶσι τὸν μεσημβρινὸν ὕπνον των. Ἐγὼ δὲ μετέβην εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σθαμπρίνη, ὅπου διήλθομεν ὁμοῦ τὴν ἐσπέραν.

(Ἔπεται συνέχεια).

**Π.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΤΟΥ ΚΑΛΟΥ

Ὅταν ἐντὸς δυσφήμου καταγωγίου κοινωνικόν τι ἀπόβρασμα ἐμπῆξῃ τὸ ἐγχειρίδιόν του εἰς τὰ στήθη ἑνὸς ὁμοίου του, ὅταν ἀχρεῖός τις ἀναρριχθῆ τοίχους, συντρίψῃ θύρας, ἀνοιξῆ χρηματοκιθῶτια καὶ κλέψῃ λαχειοφόρους τινὰς ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ὅταν λωποδύτου τινὸς ἢ ἐπιτηδεῖα χεῖρ ὑφαρπάσῃ τὸ ὠρολόγιον ἢ τὸ χαρτοφυλάκιον ἀπὸ τοῦ θυλακίου ἀκάου τινὸς χωρικοῦ, ἢ πράξις των διαλαλεῖται ἐν ἀκαρεῖ· αἱ ἐφημερίδες, ἀμιλλώμεναι ποῖα πρώτη νὰ τὴν ἀναγγεῖλῃ εἰς τὸ κοινόν, ἐνδιατρίβουσι μετὰ τινος αὐταρσεχείας εἰς τὰς κωμειδυλικὰς ἢ τραγικὰς αὐτῶν λεπτομερείας· κ' ἐν ᾧ πᾶσαι ἐν χορῷ διετυμπάνισαν αὐτὰς μέχρῃς οὐ ἐξικνεῖτο ἡ φωνὴ των, ἐκ φόβου μὴ δὲν